

Näringsdepartementet
Enheten för främjande och utveckling
n.registrator@regeringskansliet.se
n.remisser.ff@regeringskansliet.se

Remiss av betänkandet **Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet**

Upphandlingsmyndigheten får härmed yttra sig över ovan rubricerad remiss. Upphandlingsmyndigheten uttalar sig om de delar i remissen som har koppling till offentlig upphandling.

1. Inledande synpunkter

Upphandlingsmyndigheten välkomnar en ökad ambitionsnivå avseende offentlig upphandling som en drivkraft för att stimulera innovation och entreprenörskap. Upphandlingsmyndigheten är därför på det stora hela positiv till utredningens förslag och ställer sig bakom mycket av det som framförs.

Upphandlingsmyndigheten kan dock inte tillstyrka utredningens förslag att ge myndigheten ytterligare uppdrag. Upphandlingsmyndigheten anser att styrning av myndigheter genom särskilda uppdrag bör användas med viss återhållsamhet. Alltför många uppdrag minskar myndighetens möjligheter att själv planera och prioritera sin verksamhet. Regeringen har redan gett tre uppdrag till myndigheten inom innovationsområdet. Av dessa är två uppdrag fleråriga. Dessutom har myndigheten fått ett antal uppdrag som berör andra delar av upphandlingsområdet. Av myndighetens instruktion följer att myndigheten ska ge stöd inom innovationsområdet. Det ligger alltså inom ramen för myndighetens löpande verksamhet att ge detta stöd.

Uppdraget att utreda en internetbaserad portal är möjligen av sådan art att den inte initieras av myndigheten på eget initiativ, men i det fallet är myndigheten av andra skäl tveksam till att få ett sådant uppdrag (se avsnitt 6.8.4 nedan). Under alla förhållanden bör eventuella tillkommande uppdrag inte finansieras inom ramen för myndighetens ordinarie budget utan istället genom att ytterligare medel tillskjuts.

2. Synpunkter på entreprenörskapsutredningens förslag

2.3.4 Marknadsinträde, konkurrens och produktivitet

Upphandlingsmyndigheten instämmer i att det kan finnas skäl att stärka konkurrensen på olika områden. Upphandlingsmyndigheten vill i sammanhanget peka på att det även inom upphandlingsområdet finns åtgärder som kan stärka konkurrensen. Det handlar ytterst om att upphandlande myndigheter och enheter tillvaratar konkurrensen och utnyttjar den offentliga upphandlingens potential för att effektivisera sina verksamheter samt stimulera och driva på innovationer.

3.4 Specifika krav på viss rating vid offentlig upphandling kan försvåra en andra chans

Den fråga som utredningen här tar upp är inte uteslutande viktig ur innovationssynpunkt utan är tvärtom av generell betydelse för att den offentliga upphandlingen ska kunna hanteras effektivt. Upphandlingsmyndigheten anser att stödet bör ha ett bredare perspektiv kring hur upphandlande myndigheter eller enheter ställer krav på ekonomisk och finansiell ställning i offentlig upphandling. Det kan handla om att ge stöd kring hur man lämpligen utformar proportionerliga krav på ekonomisk och finansiell ställning som formuleras på ett sådant sätt att kravet kan tillämpas på alla leverantörer oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs eller i vilket land företaget är registrerat.

Upphandlingsmyndigheten vill i sammanhanget påpeka att det inom ramen för Konkurrensverkets uppdragsforskning pågår forskning kring hur krav på ekonomisk och finansiell ställning bör utformas. Upphandlingsmyndigheten anser att man bör avvakta studiens resultat och slutsatser, då dessa bör kunna utgöra ett bra underlag för att närmare utforma det nu aktuella stödet åt myndigheterna och enheterna.

Upphandlingsmyndigheten anser att något särskilt uppdrag till myndigheten inte behövs. Av Upphandlingsmyndighetens instruktion följer att myndigheten har att vägleda inom detta område. Det ligger alltså inom ramen för myndighetens löpande verksamhet att ge sådant stöd.

4.5.8 Öka användningen av offentlig upphandling för att lösa samhällets utmaningar och stimulera innovation

Upphandlingsmyndigheten instämmer att mer av de traditionella upphandlingarna kan ställa krav i form av funktion snarare än specifikation. Som tidigare nämnts har Upphandlingsmyndigheten tre uppdrag inom innovationsområdet, bl.a. att främja innovation genom tidig dialog. En av de aktiviteter som genomförs är framtagandet av stöd och vägledning kring hur krav kan ställas mer i form av funktion.

Upphandlingsmyndigheten anser att krav i form av funktion är ett sätt att stimulera en övergång mot en mer cirkulär ekonomi. Det pågår för närvarande

forskningsprojekt med syfte att utveckla metoder och mått för produkter och materials cirkularitet. Sådana mått kan vara användbara i offentlig upphandling, under förutsättning att de uppfyller de krav och principer som ställs i upphandlingslagstiftningen. Dessa mått bör i så fall användas i tillsammans med andra relevanta upphandlingskrav på hållbarhetsområdet för att undvika suboptimering.

Upphandlingsmyndigheten erbjuder idag upphandlare ett verktyg med runt 600 upphandlingskriterier för hållbar upphandling innehållande upphandlingskrav på upp till tre nivåer. En del av dessa kriterier har en koppling till cirkulär ekonomi, särskilt avseende att minimera miljö- och hälsofarliga ämnen i kretsloppet. Upphandlingsmyndigheten följer utvecklingen på området och ser förnärvarande över på vilket sätt hållbarhetskriterierna kan användas och utvecklas för att ge ett ökat stöd för cirkulär ekonomi.

6.8.4 Öka användningen av offentlig upphandling för att lösa samhällsutmaningar och stimulera innovation

Upphandlingsmyndigheten instämmer i att andelen av de traditionella upphandlingar som beskrivs i funktionstermer bör öka. Som tidigare nämnts har Upphandlingsmyndigheten redan särskilda uppdrag på detta område.

När det gäller utredningens förslag att Upphandlingsmyndigheten ska undersöka hur upphandling kan ske via en internetbaserad portal kan följande påpekas. Upphandlingsmyndigheten ser positivt på förslag som förenklar och underlättar för små och medelstora företag att delta i offentlig upphandling. Det är en viktig del av myndighetens uppdrag att skapa ändamålsenliga metoder och verktyg till gagn för företag.

Ett förslag om att skapa, som vi tolkar, det en nationell annonsdatabas har både för- och nackdelar. Representanter för upphandlande myndigheter och enheter har i flera sammanhang uttryckt önskan om en enda plats för att söka efter annonser, vilket de upplever stora fördelar med. Å andra sidan finns starka åsikter mot en sådan marknadsingripande åtgärd, vilket bl.a. förs fram i Upphandlingsutredningen (SOU 2013:12 Goda affärer).

Upphandlingsmyndigheten har i en PM till Finansdepartementet, dnr UHM-2017-0040, berört frågan om en nationell annonsdatabas samt den anknutna frågan kring nationell upphandlingsstatistik. Ett särskilt uppdrag till Upphandlingsmyndigheten är därför inte nödvändigt.

Upphandlingsmyndigheten ställer sig positivt till förslaget om ett efterfrågedrivet upphandlingsprogram. Upphandlingsmyndigheten är dock frågande till hur ett

Datum:
2017-01-31

Diarienummer:
UHM-2016-0218

sådant program skulle organiseras. Upphandlingsmyndigheten anser att det bör klargöras vem eller vilka aktörer som har huvudansvaret för programmet och vilken roll Upphandlingsmyndigheten ska ha i ett sådant sammanhang. Det är särskilt viktigt då förslaget kan innebära en viss utvidgning av Upphandlingsmyndighetens uppdrag.

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen att mindre myndigheter och kommuner kan ha behov av operativt stöd och riskdelning i samband med innovationsinriktade upphandlingar. Upphandlingsmyndigheten ger ett sådant stöd idag inom ramen för regeringsuppdraget att främja innovation genom tidig dialog. Omfattningen och möjligheterna är dock begränsade. Erfarenheter visar att stödet bör växlas upp om fler ska utnyttja den offentliga upphandlingens innovationspotential. I detta sammanhang välkomnas utredningens förslag om ytterligare medel till Upphandlingsmyndigheten.

Upphandlingsmyndigheten instämmer i att fler myndigheter bör få ett uttalat uppdrag avseende innovationsdrivande upphandling via regleringsbrev. Det har varit viktigt för att skapa förändrade arbetssätt och driva på utvecklingen hos de statliga myndigheter som tidigare fått denna typ av uppdrag.

Generaldirektören Inger Ek har beslutat i detta ärende. Strategen Niklas Tideklev har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också hållbarhetsspecialisten Joakim Thornéus, upphandlingsjuristen Henrik Grönberg samt chefsjuristen Anders Asplund deltagit.

Inger Ek

Niklas Tideklev